

"Bu makaledeki kavanin-i latife Őu periŐan esal bden teberr  ve nefret etmesi seni tağlit etmesin. Mesel : EĖer bu kanunlar iyi olsaydılar, onları vaz' edene iyi bir ders-i bel gatı verecekler idi. Hem de güzel bir  sl bu giyecekler idi." izahı?

"Ey birader! Bu makaledeki kavanin-i l tife Őu periŐan esalipten teberr  ve nefret etmesi seni tağlit etmesin. Mesel , "EĖer bu kanunlar iyi olsaydılar, onları vaz edene iyi bir ders-i bel gatı vereceklerdi. Hem de güzel bir  sl bu giyeceklerdi. Halbuki, onları vaz eden ise  mm dir.  sl pları dahi periŐandır" gibi bir vehme z hip olma. Yahu, bu vehme ehemmiyet verme. Zira bir fende herbir ilim sahibi onda san'atk r olmak l zım gelmez. Hem de ile'l-merkeziye olan kuvve-i c zibe, ani'l-merkeziye olan kuvve-i dafiaya galiptir.  nk  kulağın dimağa karabeti ve akılla sıla-i rahmi vardır. Halbuki m den-i kel m olan kalp ise, lisandan uzak ve ecneb dir. Ve hem de çok defa lisan kalbin dilini tamamen anlamıyor. Lasiyyema, kalb bazan meselenin derin yerlerinden, kuyu dibinde gibi bir tıntın ederse, lisan iŐitemez; nasıl tercümanlık edecektir?"

"Elhasıl: Fehim ifhamdan daha esheldir, vessel m..."(1)

Anlamak anlatmaktan daha kolay olduğu için, anlatanın bazı hata ve zorlanmalarını nezaketle karŐılamak gerekir.

Muhakemat'ın üslubu çok müŐkül ve karmaŐıktır, ama içindeki mana ve kanunlar çok güzel ve latiftirler. Bu sebeple zahirdeki ve üsluptaki karmaŐa ve m Ők lata bakarak içindeki güzel kanun ve prensiplere kötü ve yanlış zanla bakma deniliyor. Zira müellif her fende uzman olamayabilir. Yani mana ve kanunlara vakıf iken, belagat ve üslupta acemi ve  mmi olabilir. Herkes her sahada mükemmellik ve uzman olamaz.

 zet olarak, "*zahiri karmaŐık olan Muhakemat'ın güzel ve nafi olan içeriğinde Őüphe ve vehme kapılma,*" denilmek sureti ile üsluptaki zorluğa bir tarziye veriliyor. Hakikaten Muhakemat'ın üslubu çok zorlu ve müŐkül iken, mana ve prensipleri harika ötesidir.

(1) bk. [Muhakemat, Unsuru'l-Belagat, On İkinci Mesele](#)